

קונטרס
מצב טוב

יגלה ויפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ואיך
שאין לנו בזה העולם רק אותו יתברך, ובידיעות
אלו אדם יעבור את זה העולם בטוב ובנעימים.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תוכב"א

הַפְתַּח לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ — חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd street
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

.א.

מי שחזק באמונה, הוא תמיד במצב טוב

בני ובנותי היקרים! עלינו להתחזק באמונה בו יתברך, כי העקר בזה העולם רק אמונה, וככל שאנו מדברים מאמונה, אין די בזה, כי עוברים על כל אחד ואחד בחיים מרירות וצרות, סבל ויסורים, בני-אדם מתיאשים מהחיים, ואינם רואים סוף לצרותיהם, אבל בזה שאדם מתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שום דבר בעולם אינו יכול לשברו, כי מי שמחזק עצמו באמונה, הוא תמיד ב"מצב טוב", כי אמונה זו הברכה. כמו שאמר החכם מכל האדם (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות". ולכן, בני ובנותי היקרים! באו נחדיר

בַּעֲצָמָנוּ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְזִכֹּר שֶׁהוּא
 יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה וּמְתוּהָ וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ,
 וְכָל מַה שֶּׁאֵנוּ רוֹאִים, שׁוֹמְעִים וּמְרַגֵּשִׁים, הַכֹּל זֶה
 אֲלֵקוּת. כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדּוֹ
 נִמְצָא, וּמַה שֶּׁאֵנוּ רוֹאִים דּוֹמֵם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר,
 זֶה לְבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְכִשְׁאָדָם חִזַּק
 בְּאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הָכִי מְאֹשֵׁר. כִּי הוּא נִמְצָא
 תָּמִיד בְּ"מַצֵּב טוֹב", כִּי מַה שֶּׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו, הוּא
 בּוֹרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וְלִכֵּן
 אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): אִם
 אָדָם הָיָה מְאֲמִין שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ,
 עָמוּ וְאֶצְלוֹ, תָּמִיד הָיָה מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אֲבָל
 מִפְּנֵי שֶׁאָדָם אֵינוֹ חִזַּק בְּאֲמוּנָה זוֹ, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 נִמְצָא עָמוּ, בַּעֲבוּר זֶה מִתְרַשֵּׁל מִתְפַּלֵּה. וְזוֹ כָּל
 הַגְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן ז'), שֶׁעַקֵּר הַגְּלוּת רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כִּי
 הַמְאֲמִין הָאֱמֵתִי, שֶׁמְאֲמִין, שֶׁשׁוּם דָּבָר אֵינוֹ נַעֲשֶׂה
 מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמְאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֶצְלוֹ
 לֹא שִׁיךְ כָּלֵל גְּלוּת, וְהוּא מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא.

וְזֹאת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! שָׂרָק
 הַגּוֹף שְׁלָנוּ הֵלֶךְ בְּגָלוֹת, אָבֵל הַנְּשֻׁמָּה הִיא עֲצָם
 אֱלֻקוֹת. בְּשִׁבִיל זֶה אָנוּ רוֹאִים זֶה אֲלֵפִים שְׁנָה,
 שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים סָבֵל גְּדוֹל מֵהַגּוֹיִים. הוֹרְגִים,
 שׁוֹחֲטִים, שׁוֹרְפִים, צוֹלְבִים בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת
 מִשְׁנוֹת וְאֲכַזְרִיּוֹת אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ רַק אֶת
 הַגּוֹף, אָבֵל אֶת הַנְּשֻׁמָּה אֵינָם יְכוּלִים לְדַכֵּא, כִּי אָנוּ
 רוֹאִים, אֲשֶׁר בְּמִשְׁךְ כָּל יְמֵי הַגָּלוֹת, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל
 עָבְרוּ וְעוֹבְרִים — אֵינָם מִתְאַשְׁשִׁים, אֶלֶּא חוֹזְרִים
 וּבוֹנִים בְּתֵי כְּנִסְיֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת. מְקַנְאוֹת,
 תְּלַמוּדֵי תוֹרָה לְכֻנָּים וּבְתֵי סֵפֶר לְכֻנָּוֹת, כּוֹלְלִים
 לְאַבְרָכִים, יְשִׁיבוֹת לְבַחְזוּרִים, וּמְלַמְּדִים תוֹרָה עַל
 אֶף שְׁשׁוֹרְפִים וּמוֹחֲקִים מְאוֹת וְאֲלֵפֵי קֵהִלוֹת
 קְדוּשׁוֹת. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל,
 וְשׁוֹב בּוֹנִים מִחֲדָשׁ. עַם יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם, וְזֶה מְרָאֵה
 שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הִיא עֲצָם אֱלֻקוֹת, וְאֵין יְכוּלִים לְמַחֲקָה.
 וּלְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, אָנוּ נִמְצָאִים עֲתָה בְּגָלוֹת
 הָאֲחֵרוֹנָה, גָּלוֹת הָעֶרְב־רַב, שְׁנַתְעַרְבוּ בִּינֵינוּ גּוֹיִים,
 וְרוֹצִים לְעַקֵּר מֵאֲתָנוּ אֶת הַשְּׁבֵת, שְׁלֵא נִדְעָ מֵהִי,
 וְעוֹשִׂים אֶת הַשְּׁבֵת יוֹם חַל. וּבַעֲבוּר זֶה אָנוּ רוֹאִים,
 שְׁפוֹקְדוֹת כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲסוּנוֹת, בַּר מִיָּנָן, מִחֲמַת שְׁעוֹקְרִים

את המלה 'שבת' מעם ישראל, וקוראים לזה: 'סוף שבווע'. כי שבת היא השם של הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב בזהר (ח"ב פח:): שבת שמא דקדשא ברין הוא עילא ותתא; שמו' תברך למעלה בכל העולמות ולמטה בכל הבריאה נקרא שבת. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז): שבת זה עצם גלוי אלקות; ולכן כתוב בתקוני זהר (דף קכו:): תבת שבת זה ש' בת, תלת גונין דעינא ובת עין. איך העין של האדם מסתכלת? לעין יש שלשה צבעים, והאמצעי זה בת עין, כמו ראי. כך היא השבת, ש' זהו שלשה צבעי העין, כנגד אברהם, יצחק ויעקב, בת זה הבת-עין, כנגד דוד המלך, שזה המלכות. והם המרפכה העליונה. ולכן נאמר על שבת (שמות טז, כט): "ראו כי הוי"ה נתן את השבת". על-ידי שבת, אז נמשך גלוי אלקות לעם ישראל. ולכן אם עם ישראל רק ישמרו את השבת, מיד הם נגאלים. ומה אנו רואים, לצערנו הרב? שהערב-רב רוצים לעקר מנשמות ישראל את השבת, אבל לא יצליחו, כי עם ישראל מסרו נפשם במשך כל הדורות לשמר שבת, אף שבודאי פה ושם הם מצליחים לעקר מאות ואלפי אלפים ורכבות נשמות משבת. ועל-ידי-זה, מי שמחלל

שַׁבָּת, בַּר מִינֵן, הוּא בְּמַצֵּב רַע מְאֹד, כִּי כָּל הַבְּרָכָה שֶׁבָּאָה לְאָדָם הִיא רַק בְּזִכּוֹת הַשַּׁבָּת. כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת קִיח.): כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, נוֹתֵנִים לוֹ מִשְׁאַלוֹת לְבוֹ. כָּל אֲשֶׁר רוֹצֶה — הוּא מְקַבֵּל, אִם הוּא מְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת וְשִׂמַּח בָּהּ — כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, נוֹתֵנִים לוֹ נִחְלָה בְּלִי מִצָּרִים (שם). וּבְזֶה שְׂשׁוּמֵר שַׁבָּת, בְּזֶה מִתְחַזְּקֵת אֲצִלוֹ הַאֲמוּנָה. וְלִכֵּן שַׁבָּת הִיא גְּלוּי אֱלֻקוֹת, הִיא בְּנֵן הַאֲמוּנָה. וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַעֲרֵב-רַב רוֹצִים הָעֵקֶר לְהַשְׁכִּיחַ אֶת הַשַּׁבָּת מִנְּשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, פּוֹתְחִים קְנִיּוֹנִים בְּשַׁבָּת, חֲנִיּוֹת, מְפַעֲלִים, דִּיקָא בְּשַׁבָּת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וּמָה נִיאָרַע לְבִסוּף? תְּאַנּוֹת דְּרַכִּים, בַּר מִינֵן.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּאוֹ נִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה שְׁנִתְחִיל לְשׁוּב אֵלָיו, וְנִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו וּלְהִסְתַּכֵּל עָלָיו, אֲשֶׁר זֶה מָה שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, כט): "רְאוּ כִי הִוִּי"ה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת"; הַשַּׁבָּת זֶה רְאִיָּה, מִסְתַּכְּלִים כְּלָפֵי מַעֲלָה, כְּלָפֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִי שֶׁחָזַק בְּאֲמוּנָה וְשׁוּמֵר שַׁבָּת, וְשִׂמַּח בְּשַׁבָּת, הוּא תְּמִיד בְּ"מַצֵּב טוֹב", כִּי כֵּן אוּמְרִים

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה י"א, סִימָן א'):
 "בְּרֵכַת הַיּוֹ"ה הִיא תַעֲשִׂיר" — זֶה בְּרֵכַת שַׁבָּת; כָּל
 הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה בְּזִכּוֹת שַׁבָּת, וְאִם אָדָם
 אָמַר: הֲלֹא אֲנִי שׁוֹמֵר שַׁבָּת, וְעַדִּין אֲנִי עֲנִי, סִימָן
 שְׂאִינוּ שְׂמַח בְּשַׁבָּת, כִּי הֵעָקַר — שְׂמַחַת הַשַּׁבָּת,
 לְשַׂמַּח בָּהּ מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְגַלָּה אֶת אֲמוּנָתוֹ.
 וְהִישׁ עוֹד שְׂמַחָה כְּשִׂמַּחַת הָאֲמוּנָה, שְׂאָדָם מֵאֲמִין
 שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא,
 וּמְדַבֵּר אֵלָיו, מִתְדַבֵּק בּוֹ, וּמְפַחַד רַק מִמֶּנּוּ?!
 וְאִמְתִּי זֶה מִתְגַּלָּה? בְּשַׁבָּת. וְלָכֵן כְּתוּב בְּתַקוּנֵי זֶהר
 (דף כד): בְּרֵאשִׁית — אוֹתִיּוֹת יִרְאֵ-שַׁבָּת. שַׁבָּת
 מְכַנִּיסָה יִרְאָה בְּאָדָם, שְׂמַפְחַד רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא וְלֹא מִבְּשָׂר וָדָם. וּמָה אָנוּ רוֹאִים? יְהוּדִים
 שׁוֹמְרִים שַׁבָּת וּשְׂמַחִים בָּהּ, אֵיזָה עֲנָג וְתַעֲנוּג?!
 הָאֵב יוֹשֵׁב בְּרֵאשׁ הַשְּׁלֶחֶן, הָאֵם וְהִילְדִים יוֹשְׁבִים
 סָבִיב הַשְּׁלֶחֶן, שְׂרִים שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. אֵיזָה נֶעַם הוּא זֶה! אֵיזָה "מַצֵּב טוֹב"
 יֵשׁ לְאָדָם שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶצְלוֹ
 שַׁבָּת זֶה שַׁבָּת. לֹא-כֵן מִסְכֵּן אָדָם שְׂרַחֲוֹק
 מִהָאֲמוּנָה, אֲזִי הוּא רַחֲוֹק מִשַּׁבָּת, אִין אֶצְלוֹ שְׁלֶחֶן
 שַׁבָּת, אִין אָבָא, הוּא מִתְנַמְנֵם מֵרַב יְגִיעָה וְטַרְחָה
 שֶׁהִתְיַגַּע כָּל הַשְּׁבוּעַ. וְהֵאמָא מִסְכָּנָה דוֹאֲגַת הֵיכָן

הַיְלָדִים, בְּרַחוּ — זֶה לְפֹפֹּה וְזֶה לְדִיִּסקוֹוִיטָה, וְזֹאת מִי יוֹדֵעַ לְהִיכֵן. וּמַה קוֹרֵה לְבִסּוֹף? רַחֲמַנָּא לִישׁוּבָן מְקַבְּלִים הוֹדְעָה: בְּנֶה אוּ בְתָה נִדְרָסוּ לְמִנּוּת, אוּ נִדְקְרוּ לְמִנּוּת, אוּ אֲרַעָה תֵאָנֶה קְטָלְנִית וְכוּ', הַשֵּׁם יִשְׁמֹר. מִדּוּעַ לֹא נִקַּח עֲצָמָנוּ בְּיַדֵּינוּ, וְנִזְכִּיר לְעֲצָמָנוּ, שְׂאֵנוּ יְהוּדִים רַק בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה! אָנוּ עִם רַק עַל־יְדֵי חֲקֵי הַתּוֹרָה. וְאִם הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַזֶּהִיר אוֹתָנוּ עַל שַׁבָּת, עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְשִׁמּוֹר אֶת הַשַּׁבָּת, כִּי כֵן אָמַר הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ (שְׁמוֹת כ, ז): "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלָאכָתְךָ, וַיּוֹם הַשַּׁבְּעִי שַׁבָּת לַיהוָה" אֲלֵקִיךָ, לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה, אֲתָה וּבְנֶךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ" וְגו'. בְּשַׁבָּת אֵין עוֹשִׂים שׁוּם מְלָאכָה, שׁוּם עֲבוּדָה, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִתֵּן לָנוּ מִתְּנָה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, וְאוֹמֵר לָנוּ: אִם נִשְׁמֹר אֶת הַיּוֹם שְׁלוֹ, הוּא יִשְׁמֹר אֶת הַשְּׂשׂוּעָה יָמִים שְׁלָנוּ, וַיְהִי לָנוּ שְׂפַע עַל כָּל הַשָּׁבוּעַ, נִהְיָה בְּ"מַצֵּב טוֹב". אֲבָל אִם, חֵס וְשָׁלוֹם, נַחֲלֵל אֶת הַשַּׁבָּת, מַה יְהִיָּה? נִהְיָה בְּמַצֵּב חָמוֹר מְאֹד.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! הַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְדַבֵּר אֶל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כָּל מֵה שְׁצַרִיכִים, וְלִשְׁמַח בְּשִׁבְתָּ, שְׂזֵה הִיסוּד בִּיְהוּדוּת, וְזֵה מִמְשִׁיף לְאָדָם כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת. וְלִכֵּן אֶפְלוּ שְׁעֵשִׂינוּ כָּבֵר מֵה שְׁעֵשִׂינוּ, וְנִכְשְׁלֵנוּ בְּעוֹנוֹת עַד כֹּה, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ יוֹדֵעַ בְּאַיִזָּה מַעֲמָד וּמַצֵּב הִיָּה עַד עַכְשָׁו, וְעַדִּין הוּא נִמְצָא. עִם כָּל זֹאת אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שִׁבְתָּ קִיח.): כָּל הַמְשַׁמֵּר שִׁבְתָּ, אֶפְלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוּשׁ — מוֹחֲלִים לוֹ. אָדָם מִסִּפֵּן, נִכְשֵׁל בְּעֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִין גְּרוּעַ מְזֵה, שְׂזֵהוּ פִּגְם הָאֲמוּנָה, הָאֵמִין בְּשִׁטּוֹת, אֲמוֹנוֹת כְּזָבוֹת, בְּכָל מִינֵי עוֹבְדֵי אֱלִילִים, בְּרַח מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מִיָּנֵן, בְּרַח לְמִזְרַח הַרְחוֹק, לְמִצָּא שָׁם כָּל מִינֵי הַבְּלִים שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, בְּרַח לְמַעַרְב הַפְּרוּעַ, וְנִכְשֵׁל בְּכָל מִינֵי עֲרִיּוֹת שְׁפָעוּלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עִם כָּל זֹאת אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, אִם אָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמִתְחִיל לְשַׁמֵּר שִׁבְתָּ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ. כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ אֵב הַרְחֵמֶן, וְרוֹצֵה שְׁנָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִבֵּה נִקְבֵּל עַל עַצְמֵנוּ עַכְשָׁו לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ,

וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁיַח וּלְסַפֵּר לְפָנָיו כֹּל אֲשֶׁר
עִם לְבַבְנוּ, וְאַף שְׂבִהֵתְחִלָּה יְדֹמָה לָכֶם כְּאֵלוֹ אֵין
מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אֶתְכֶם, כִּי כְשֶׁאָדָם חוֹטֵא, הוּא עוֹשֶׂה
מִסָּד הַמְבַדִּיל בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר
הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי עֲוֹנֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדְּלִים
בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם", וְכֹל זֶה בָּא מְכַפִּירוֹת
וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, כְּמוֹבֵא בְּדִבְרֵי רַבְּנוֹ י"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת,
אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה
לְאָדָם; כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא נִכְנָסֵת בּוֹ כְּפִירוֹת
וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, עַד שְׁיִשְׁנֵם הַחוֹשְׁבִים כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ נִמְצֵא פֹה, וְהַכֹּל טַבֵּעַ, מְקַרָּה וּמְזַל.
וְלָכֵן כֹּל אֶחָד נִהְיָה פּוֹלִיטְקָאִי וְכוּ', וְאוֹמֵר: כֶּף וְכֶף
יִהְיֶה וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים מֵהַ שְׂאֵמֵר הַחֶכֶם מְכֹל הָאָדָם
(מִשְׁלֵי כא, א): "פִּלְגֵי מַיִם, לֵב מְלֶךְ [וְשָׂרִים] בְּיַד
הַיּוֹנִ"ה" וְגו', הַכֹּל תְּלוּי בְּיַדֵּי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ!
כִּי אִם נִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִתְחִיל לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת,
וְנִדְבַר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׂמֹר
אוֹתְנוּ, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא
בְּשַׁלַּח טז): מִי שְׁמִשְׁמֵר אֶת הַשְּׁבֵת — מְרַחֵק
מִעֲבָרָה. כִּי הַשְּׁבֵת שׁוֹמְרֵת אֶת הָאָדָם.

לָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! הִבֵּה נִצָּא

מהדמיונות בהם אנו שרויים. כי אנו רואים בחוש, שכל אחד ואחד חי בדמיון אחר, כאלו תלוי הגורל שלנו בידי בשר ודם. ומזה בא, שמדברים מהכל, חושבים מהכל, אבל רק לא מהקדוש-ברוך-הוא. אדם יחשב כל מיני תכניות, והוא שוכח ש"רבות מחשבות בלב איש, ועצת הוי"ה היא תקום" (משלי יט, כא); יש לה הרבה מחשבות ודמיונות ותכניות, אבל מה שיקרה זה רק ממנו יתברך. וזה אינך חולם ומדמין. בני-אדם מדברים הכלי הכלים, ופוחי סרק, לומר: "כף יהיה, ואיך יהיה", ואף אחד אינו מדבר מהקדוש-ברוך-הוא: "הנה הוא פה, הנה הוא שם, הנה הוא בכל העולם כלו". מה שיך לנתק עצמו ממנו יתברך? ! זו המציאות! ולכן מי שחזק באמונה, הוא תמיד נמצא ב"מצב טוב", והוא צוחק מהכל, כי יש לו היכן להתחבא.

ב.

מי שתמיד בשמחה, הוא נמצא במצב טוב

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור: מי שתמיד בשמחה, הוא נמצא ב"מצב טוב". וכיצד זוכים להיות בשמחה? רק על-ידי ישוב הדעת, שאדם

זוכה לישוב דעתו — "מי אני?! מה אני עושה
 פה?! מה תפקידי בחיים?! אני מסתובב מבטל,
 חסר עבודה, אין פרוטה בכיסי, לנה כספים מזה
 או מזה, מתהלך שבור ורצוף, החיים שלי בחשך,
 אינני רואה אור בקצה המנהרה", או שאדם עובד
 כל היום כחמור וסוס, אוכל ושותה, בא לביתו
 תשוש מרב יגיעה וטרחה, נופל במטה ונוחר, קם
 בבקר, ושוב רץ לעבודה, יומם ולילה לא ישבותו,
 מבלה זמנו היקר בשטיות, עושה הכלים, עובר
 עברות, רחמנא לצלן, נואף ככלב, כלב רואה
 כלבה — רץ אחריה, אחר-כך רואה כלבה אחרת,
 עוזב את הראשונה ורץ אחריה, כך הוא מתנהג.
 ומבלה זמנו בריק, בכלי סרק. האם זו תכלית
 החיים?! כך לחיות?! שוכחים לגמרי שאנו
 נשמות קדושות, שבאנו מעולם האצילות,
 ותפקידנו להאיר את העולם הזה עם אלקות,
 לגלות ולפרסם לכלם, שדומם, צומח, חי, מדבר
 — זה אלקות, לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא,
 והקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בהשגחה פרטית,
 דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא
 בהשגחת המאציל העליון, שזוהי השמחה הגדולה
 ביותר, שאדם מחדיר בעצמו גלוי אלקות. וזה

פּוֹתַח לוֹ אֶת הַמַּחַ וְהַדַּעַת, וּמִתְחִיל לְשַׁמַּח בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי אֵין עוֹד שְׂמִיחָה גְדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּה, שְׂאָדָם מִכִּיר אֶת הַבּוֹרָא יְתָבְרָךְ, שְׂאָז הוּא בּוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יְתָבְרָךְ. וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתַי הַקְּרִים! הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׁנִתְחִיל לְחַשֵּׁב מָה אָנוּ עוֹשִׂים בְּזֶה הָעוֹלָם? מָה תְּכַלִּיתָנוּ? מָה תִּפְקִידָנוּ בַחַיִּים?! לִישָׁב דַּעַתָּנוּ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מָה שְׂבִנֵי-אָדָם כָּל-כְּפֹךְ רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִפְּנֵי שְׂאֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת? כִּי הֵם תָּמִיד עֲצוּבִים, שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים, מְסִתּוּבָבִים מְדַכְּאִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ יֵשׁ לוֹ הַחֲבִילָה שְׁלוֹ, אֶת הַצָּרָה שְׁלוֹ, אֲבָל שׁוֹכַח שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ. אִם רַק נִזְכָּה לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי נִהְיָה שְׂמִיחִים וְעֲלִיזִים, נִהְיָה תָּמִיד בְּ"מַצָּב טוֹב". וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן כז): עַל-יְדֵי שְׂמִיחָה — נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל הָאָדָם, גַּם יִזְכָּה לְדַעַת; כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם שֵׁשׁ וְשֵׁמַח, אֲפֵלוּ בַּמַּצָּבִים הַכִּי קָשִׁים שְׁלוֹ, בְּזֶה מְגִלָּה אֶת הַכְּבוֹד הָאֲנוּשִׁי שְׁלוֹ, שֶׁהוּא נִשְׁמָה מְלַבֶּשֶׁת בְּגוּף, וְאֵינוֹ מְאֻבָּד עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו, וּמָה גַם, שֵׁשׁ בּוֹ דַּעַת וְשִׂכָל, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם דְּבָר

בַּחַיִּים. הָרִי סוּף כָּל סוּף עוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם מֵהַ
 שְׁעוֹבֵר, וְאִין אָדָם שְׁלֹא תַעֲבֹר עָלָיו אִיזוֹ צָרָה,
 יְסוּרִים וּמְרִירוֹת, אָבֵל מִי שֶׁדְּבִיק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וּבוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא הֵכִי מְאֹשֵׁר, הוּא
 תָּמִיד שְׂמֵחַ, כִּי יֵשׁ לוֹ אֵל מִי לְבָרַח. וְלִכֵּן אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירושלמי מועד קטן ב, ד): שְׂמֵחָה
 לְאָדָם בְּשַׁעֲהַ שְׂדֵר בְּתוֹךְ שְׁלוֹ. הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים
 בְּנֵי-אָדָם מְחַסְרֵי דִיּוֹר, מַצָּבָם רַע בְּיוֹתֵר וּבְלִתֵּי
 נַעִים. מְסֻתוֹכְבִּים נָע וְנָד, הֵיכָן שְׂיִשְׁנִים אֵינָם
 הוֹלְכִים, הֵיכָן שְׂמֻטָּיִלִים אֵינָם יוֹשְׁבִים, וּמְסֻתוֹכְבִּים
 אָנָּה וְאָנָּה עִם שֶׁק בְּלוּיֵי סְחָבוֹת, וְהֵם תָּמִיד
 מְבַהֲלִים וּמְבַלְבְּלִים, עֲצוּבִים וּמְדַכְּאִים, וְעוֹלָמָם
 חֲשֵׁף בַּעֲדָם. לֹא-כֵן אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ בַּיִת, יֵשׁ לוֹ
 דִּירָה הֵיכָן לְהַפְגִּס וּלְהַמְצֵא, וְזוֹ הַשְׂמֵחָה הֵכִי
 גְדוֹלָה. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: שְׂמֵחָה
 לְאָדָם בְּשַׁעֲהַ שְׂדֵר בְּתוֹךְ שְׁלוֹ; אָבֵל לְצַעֲרָנוּ הָרַב,
 אָנוּ רוֹאִים אֲפֹלוּ אָדָם שְׂיֵשׁ לוֹ דִּירָה, גַּם-כֵּן שׁוֹרָה
 בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת, וְאִינוּ מְרַצָּה. וְזֶה מְחַמֵּת שֶׁהוּא
 רְחוּק מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַדִּירָה הָאֲמִתִּית הִיא
 אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עָקֵר הַבַּיִת מְנוּס לְבָרַח, זֶה רַק
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּבְרַגַע שְׁאָדָם בּוֹרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, הוּא הֵכִי מְאֹשֵׁר, כִּי הוּא רוֹאֵה אֶת רַחֲמָנוּתוֹ

יתברך, שאוהב אותנו ומרחם עלינו, ורוצה שנדבר אליו ונתפלל לפניו בשמחה. ולכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן נו): מי שמתפלל בשמחה, הקדוש-ברוך-הוא מכבד אותו ופוקד את לוחציו. ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד; לא סתם עצה — תהיה בשמחה, אלא מצנה גדולה שכל המצוות תלויות בה — זו שמחה, ומדוע? כי כך אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): כשאדם עושה מצנה בשמחה, סימן שלבו שלם לאלקיו. ומדוע מקיים את המצנה? כי מאמין בהקדוש-ברוך-הוא שצנה לקימה: לשמר שבת, להניח תפלין, שתהיה מזונה על פתח ביתו, שיאכל רק כשר, שישמר עצמו ממאכלות אסורים, יתחנן בקדשה ובטהרה, ישמר על טהרת המשפחה, אשה תלך בכסוי ראש ובצניעות, זה הכבוד של האשה, זה הבית של יהודי, שהתחנן לשם שמים, והקדוש-ברוך-הוא עוזרו, ונולדים להם ילדי חמד, והוא מחנכם בחנוף תורני, חנוף של אמונה, איזו שמחה היא זו?! אין אשר גדול מזה, שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, מקיים מצוותיו יתברך, והוא חי

בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ, עִם הַיְלָדִים, מְחַנְכֶם עַל־פִּי דָרָךְ
 יִשְׂרָאֵל סָבָא, אֵין "מַצֵּב טוֹב" יוֹתֵר מִזֶּה! אָבֵל
 כַּאֲשֶׁר אֵין לְאָדָם כָּל זֹאת, אֵינְנוּ מְקִיִּים מִצְוֹת,
 וְאֵינְנוּ עוֹשֵׂה רְצוֹנוֹ יְתֻבְרָךְ, הוּא נַעֲשֵׂה מְמַרְמֵר
 וּמְדַכְדֵּךְ, וְנִמְצָא בְּמַצֵּב הַכִּי גְרוּעַ, אֵין לוֹ יוֹם וְאֵין
 לוֹ לַיְלָה, אֵינּוּ רוֹאֵה בְּרָכָה בְּכֶסֶף, אֵינּוּ רוֹאֵה אֶת
 הַיְלָדִים, צָרִיךְ לְשַׁמַּע שְׁכָנוֹ נִמְצָא בְּבֵית־סֵהַר, אוֹ
 בַּתוֹ בְּרַחֲמֵי עִם אֵיזָה גּוֹי אָרוּר טָמֵא וְכוּ', אֵיזָה צַעַר
 זֶה?!

לְכֹן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ נִישֵׁב דַּעֲתָנוּ —
 מַה תְּכַלִּיתָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם?! לְמָה נִשְׁלַחְנוּ לְזֶה
 הָעוֹלָם?! מָה אָנוּ עוֹשִׂים פֹּה?! אִם לֹא לְגִלוֹת
 וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא! אִם לֹא
 לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא! עָלִינוּ לְמִסֵּר
 נַפְשֵׁנוּ בְּשָׂבִיל יְהוּדֵי שְׁנֵי וּלְעֲזָרוֹ, וְכִיצַד? לְהַתְדִיר
 בּוֹ גַם־כֵּן שְׂמֻחָה. כְּשֵׁרוֹאִים יְהוּדֵי מְסַכֵּן, שְׂבוּר,
 רְצוּץ, הַמְצָוָה הַכִּי גְדוּלָה — לְשִׂמְחָה. חֲכַמֵּינוּ
 הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים לָנוּ (תַּעֲנִית כב.), שְׂרַב בְּרוּקָא
 הַלֵּךְ לְטִיֵּל עִם אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, וּשְׂאֵלוֹ: הֲאִם יֵשׁ
 בְּשׁוּק הַזֶּה בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא? וְהִרְאֵהוּ מִרְחוֹק,
 וְהִצְבִּיעַ לוֹ אֱלֹהֵי הַנְּבִיא עַל שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁנִּרְאוּ

באפק, ואמר: שני אנשים אלו בני עולם הבא הם. רב ברוקא לא התעצל, ורץ אחריהם, ושאלם: מה מעשיכם? ואמרו: אינשי בדחי אנוחנו, היכן שאנו רואים איש עצוב, אנו מבדחים ומשמחים אותו, היכן שאנו רואים אנשים רכים, אנו משלימים ביניהם; אז הבין רב ברוקא, למה הם בני עולם הבא. פי זו המצוה הגדולה ביותר — לשמח יהודים, וכיצד? על-ידי שמקרבם אותם להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי שמגלים להם גם-כן מה זה שבת, נותנים להם להרגיש את קדש השבת, אזי גם הם יהיו ב"מצב טוב", מזכים אותם במצות תפלין, אשר אומרים חכמינו הקדושים (מנחות מד): כל המניח תפלין — זוכה לחיים; מזכים אותם במצות מזוזה, שכתוב בזהר (ח"ג ש): מזוזת אותיות 'זז מות', מהבית הזה יזוז ויסור המות. הנה עוברים כל-כף הרבה צרות על בני-אדם, וכל זה מחמת שאין המזוזות בביתם כשרות. בני-אדם סובלים סבל רב, מפני שהתפלין שלהם אינן כשרות, ולכן צריכים לבדק את התפלין והמזוזות, ולזכות את עם ישראל עם אמונה בו יתברך, להחזיר בנשמות ישראל מה זה חנוף תורני, למסר נפשנו, שכמה שיותר ילדי ישראל יקבלו חנוף

תּוֹרְנֵי טְהוֹר. לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, הָעֲרֵב־רַב מִתְּפֹשְׁטִים
עֲתָה לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה, וְרוֹצִים לְנַתֵּק אוֹתָנוּ
מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּלְהַשְׁפִּיחַ מֵאִתָּנוּ שֵׁם הַנְּי"ה
בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, עַד שְׁמַקְבְּלִים חֲנוּף כְּפָרְנֵי
יוֹתֵר מִמְּלִיּוֹן וַחֲצֵי יְלָדִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה
"שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל הַנְּי"ה אֱלֹהֵינוּ הַנְּי"ה אֶחָד", אֵינָם
יוֹדְעִים מַהִּי הַמְּסֻרַת הַיְהוּדִית, מַהִּי קְדֻשַׁת הַשַּׁבָּת.
וְלָכֵן עָלֵינוּ לְמַסֵּר נַפְשֵׁנוּ וְלְדַאֵג, שְׁמָה שְׁשִׁיּוֹתֵר
מִשְׁפָּחוֹת תְּשַׁכְּנָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִכְנִסְנָה
לְדִיהֶן בְּחֲנוּף טְהוֹר, אֲשֶׁר אֵיזָה "מַצֵּב טוֹב" יִהְיֶה
לְהֵן בְּחַיִּים! אֵיזָה נַחַת יִהְיֶה לְהֵן מֵהַבְּנִים וְהַבְּנוֹת!
אֵיזוֹ שְׂמֻחַת הַחַיִּים תִּהְיֶה לְהֵן! כִּי אֵין עוֹד שְׂמֻחָה
כְּשִׂמְחָה זֹה, שֶׁהֵילָדִים בָּאִים הַבֵּיתָה, וּמְנַשְׁקִים אֶת
יְדֵי אֲבִיהֶם וְאִמָּם, סָבָם וְסָבָתָם, וְהֵם בְּעָלֵי דְרָף
אָרֶץ, וּכְשִׂאוּכָלִים — אֵיזָה נֶעַם לְרֵאוֹת נְטִילַת יְדֵים
קָדָם, וּבְרָכָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאַחֲר־כֵּן
אוּכָלִים וּמְבָרְכִים בְּרֶפֶת־הַמְּזוֹן, אֵיזָה יְפִי שֶׁל חַיִּים
זֶה? אֵיזוֹ שְׂמֻחָה זֶה מְבִיא? וְלָכֵן מִי שֶׁתְּמִיד
בְּשִׂמְחָה, מַגִּיעַ לְ"מַצֵּב טוֹב", וּמִי נִמְצָא בְּשִׂמְחָה?
מִי שְׂמֻחִים מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ.

ג.

כָּל מִי שֶׁתְּמִיד שָׂמַח, עַל־יְדִי־זָה זוֹכָה לְהַכְלִיל עִם
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, וְלִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל אֶחָד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זֶה נִקְרָאת אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל,
שְׂאוּהָבִים כָּל יְהוּדֵי, וְרוֹצִים שֶׁכָּל אֶחָד יָשׁוּב אֶל
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לְלֹא שׁוֹם נְגִיעוֹת אִישִׁיּוֹת; כִּי
מִי שְׂאוּהָב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, הוּא נִמְצָא תְּמִיד
בְּ"מַצֵּב טוֹב". לֹא־כֵן מִי שֶׁנִּגְוַע עִם חֵידֵק שֶׁל
גְּזַענוֹת, אֲשֶׁר לְצַעֲרָנוּ הָרַב, מְסַתּוֹכְבִּים הַיּוֹם אֲנָשִׁים
חוֹלִים, חוֹלֵי נֶפֶשׁ, וְעוֹשִׂים אִפְלִיּוֹת בֵּין אֲשֶׁכְּנֻזִים
לְסַפְרָדִים, בֵּין סַפְרָדִים לְאֲשֶׁכְּנֻזִים, בֵּין עֲדוֹת
לְעֲדוֹת, אֲשֶׁר הֵם חוֹלֵי נֶפֶשׁ, וְאוֹתָם צָרִיכִים
לְאֲשַׁפּוֹ, כִּי הֵם נְגוּפִים בְּחֵידֵק שֶׁל שְׁנֵאָה, הַהוֹרֵס
לָהֶם אֶת כָּל חַיֵּיהֶם, לֹא־כֵן מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲהַבַת
יִשְׂרָאֵל אֲמֵתִית, שְׂאוּהָב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, הוּא
נִמְצָא תְּמִיד בְּ"מַצֵּב טוֹב". וּמָה אָנוּ רוֹאִים?
הַהֶסְתוֹת הַפְּרוּעוֹת שֶׁקוֹרוֹת עֲתָה, זֶה אִים וְנוֹרָא.
אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה חָרַב הַמְּקַדָּשׁ — מִפְּנֵי שְׁנֵאֵת חָנָם.
הַסֵּמ"ך־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם,
שִׁיְהִיו פְּרוּדִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל כַּח
הַטְּמָאָה זֶה הַפְּרָד וּמְשִׁל. הַאִינְכֶם שְׂמִים עַל לֵב,

שְׁקִמְץ קִטָּן שֶׁל אֲנָשִׁים חוֹלֵי נַפֶּשׁ, הֵם מוֹלִיכִים שׁוֹלֵל מְלִיוֹנִים יְהוּדִים, קִמְץ קִטָּן שֶׁל אֲנָשִׁים הַשׁוֹנְאִים אֶת עֲצָמָם, מוֹלִיכִים שׁוֹלֵל אֶת הָעַם, וְעַם יִשְׂרָאֵל תְּמִימִים, בְּנֵי תְּמִימִים, מְאֲמִינִים בְּנֵי מְאֲמִינִים, אֵינָם קוֹלְטִים שְׁעוֹבָדִים עֲלֵיהֶם. רַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת הַתְּמִימוֹת, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן נא), שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֲלֵא עַל-יְדֵי מַדַּת הַתְּמִימוֹת, אֲבָל הַזְּהִירָנוּ, שְׂגָם בְּתְּמִימוֹת אֲסוּר לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה. לְצַעֲרָנוּ הָרַב, מְרַב הַתְּמִימוֹת שְׁלָנוּ, מְעַבְרִים אוֹתָנוּ עַל הַדַּת, מוֹכְרִים לָנוּ כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת, כְּאֵלוּ אָנוּ הַחֲשׂוֹכִים, וְהֵם הַנְּאֻרִים, קִמְץ קִטָּן שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסִים, כּוֹפְרִים בְּעֵקֶר מְסִיתִים וּמְדִיחִים יוֹמָם וְלַיְלָה נִגְדָּה כָּל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה, וְאָנוּ שׁוֹמְעִים לְכָל הַבְּלִי הַבְּלִים הַלָּלוּ, דְּבוּרֵי סָרְק, מְלֵאֵי מִינּוֹת וְתַעֲוֹב. זְכְרוּ הַיֵּטֵב, שְׂאָנוּ מְאֲמִינִים בְּנֵי מְאֲמִינִים רַק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָנוּ עַם רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וּבִלְעָדֶיהָ אֵינָנוּ אִמָּה כָּלֵל.

עַם יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, וְאִמּוֹת הָעוֹלָם אֵינָם יְכוֹלִים לְסַבֵּל אוֹתָנוּ, וְלֹא יוֹעִיל דְּבַר! וְכַמְאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת פט): מֵאֵז שֶׁיִּרְדָּה תּוֹרָה בְּסִינַי,

ירדה שְׁנָאָה מְאֹמֹת הָעוֹלָם לְעַם עוֹלָם. וְכֵן אָמְרוּ
 (ספרי בהעלותך ט, י): אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן בַּר יוֹחָאי:
 הַלְכָה הִיא בִּידוּעַ, שְׁעָשׂוּ שׁוֹנְאָ לִיעֶקֶב, וְאִין יְכוּלִים
 לְשַׁנּוֹת זֹאת. בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁעָשׂוּ שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ בְּתַכְלִית
 הַשְּׁנָאָה, בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ שְׁנָאָה
 תְּהוֹמִית, אֶל תַּחֲיוּ בְּאַשְׁלִיּוֹת, כְּאֵלוֹ יִשְׁלִימוּ עִמָּכֶם.
 זָכְרוּ הַיֵּטֵב מִה שְׁעוֹשִׂים כְּכֹר אֲלֵפִים שָׁנָה לְנִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל — שׁוֹרְפִים אוֹתָם, הוֹרְגִים, צוֹלְבִים,
 חוֹנְקִים וְשׁוֹחֲטִים אוֹתָם, בְּכֹל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנּוֹת,
 מִיתוֹת אֲכֻזָּרוֹת, וְלִבְסוּף אָנוּ רוֹצִים לְהַדְמוֹת
 אֲלֵיהֶם?! בְּשַׁעַה שֶׁהַתּוֹרָה הִקְדוּשָׁה הִזְהִירָתָנוּ
 (ויקרא יח, ג): "וּבַחֲקִיתֶיהֶם לֹא תִלְכוּ", וְעַלִּינוּ לִידַע,
 שְׂאִין לָנוּ שִׁיכוֹת עִמָּהֶם כָּלֵל, אָנוּ אַחֲרִים לְגַמְרֵי.
 כִּי גַם בְּלַעַם הִרְשַׁע אָמַר (במדבר כג, ט): "הֵן עַם
 לְבָדָד יִשְׁכּוֹן וּבְגוֹיִים לֹא יִתְחַשֵּׁב"; עַם יִשְׂרָאֵל הֵם
 הָעַם הַנִּבְחָר! אִם פֶּן רוֹצִים וְאִם לֹא רוֹצִים. קִבְּלָנוּ
 אֶת הַתּוֹרָה, וְאָנוּ מְשֻׁנִּים מִהַגּוֹיִים, אָנוּ עַם רַק
 עַל-פִּי דִרְךְ הַתּוֹרָה, וְצָרִיכִים לְצִיַּת רַק לְחַקִּי
 הַתּוֹרָה, רַק לְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל, גְּדוּלֵי הַתּוֹרָה, אָנוּ
 מְצוּיִים לְשִׁמְעַ. וְאִיךְ לְפִתַע פִּתְאֹם אָנוּ מִתְפַּעְלִים
 מֵאִיזָה קִמְץ כּוֹפְרִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שְׂאִינָם מִתְבַּיְשִׁים
 לְדַבֵּר פְּתוּחַ נְגִדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנִגְדוֹ כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם

יִשְׂרָאֵל? ! אִיֵּה וְהֵיכֵן שְׂכַלְנוּ וְדַעַתְנוּ? ! עָלֵינוּ לְצִאת
וּלְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם שְׂאָנוּ אוֹהֲבִים אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְלֹא
נְנוּחַ וְלֹא נִשְׁקָט, עַד שְׁנַחֲזִיר אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל
בְּתִשׁוּבָה לְצוּר מִחֲצַבְתּוֹ, לְמִקְוֵוֹ. אֵינן כַּחֲנוּ אֶלֶּא
בְּפֶה (עֵינן בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פֶּרֶשָׁה כ', סִימָן ד'); כִּי הַתְּפִלָּה
— לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבַקֵּשׁוּ יִתְבַּרֵּךְ.
לְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשָׁה
סה, סִימָן כ'): בְּזִמְנֵן שֶׁהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, אֵינן הַיְדִים יְדֵי
עֲשׂוֹ שׁוֹלְטוֹת בּוֹ; אִם עַם יִשְׂרָאֵל יִמְשִׁיכוּ רַק
לְהַתְּפִלָּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם לֹא תוּכַל לָנוּ.
זֹאת עָלֵינוּ לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמֵנוּ, בְּנִשְׁוֹתֵינוּ וּבִילְדֵינוּ.
זֶה הַחֲנוּף שֶׁעָלֵינוּ לְחַנּוּף בּוֹ אֶת עֲצָמֵנוּ וְאֶת בְּנֵי
בֵיתֵנוּ וְיִלְדֵינוּ. זֶה אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּית —
לְהַחֲזִיר כְּמָה שְׁיֹתֵר יְהוּדִים אֶל בּוֹרְאֵם, שְׁיִזְכּוּ
לְקַיֵּם אֶת הַמְּצֻוֹת, וְיֵאֱהָבוּ זֶה אֶת זֶה. וּבְזֶה תְּלוּיָהּ
הַגְּאֻלָּה.

וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, מָה אָנוּ רוֹאִים עֲתָה? הַסְּתוֹת
פְּרוּעוֹת שֶׁנַּעֲשׂוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עָבְרוּ
כָּבֵר אֶת כָּל הַגְּבוּלוֹת! יִשְׁנֵם אֲנָשִׁים הַמִּתְּפַרְנְסִים
רַק מִשְׁנָאָה וְהַסְּתוֹת, וְהֵם חוֹלֵי נַפְשׁ, כְּאֲמוֹר,

נגועים בנגע של גזענות ושנאה עצמית, שזהו הסמ"ף-מ"ם בעצמו, שכל כחו רק להפריד בין נשמות ישראל, ויש לו את השליחים שלו בכל מושבה, בכל כפר, בכל עיר ובכל מדינה. וזה הסימן יהיה מסור בידכם — אם אדם מסית ומדיח אחד כנגד זולתו, ואין משנה מאיזו סבה, תדעו לכם, שהוא חולה חלי גפש, וצריכים לאשפזו. מסכן, הוא נדבק בחידק של שנאה עצמית וגזענות ארוכה. לא-כן כל הגאלה שלנו, שאנו מחכים ומצפים ומקוים להגאל, תהיה רק על-ידי שלום ואהבה.

לזאת, בני ובנותי היקרים! זכרו היטב — מי שאוהב את כל בר ישראל, הוא נמצא ב"מצב טוב", הוא תמיד שמח, כי מה לו לפחד מהזולת? מה יעשה לו הזולת? אני אוהב אותו, ואוהב את כל יהודי, הוא אחי, היא אחותי, כי כלנו בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להויה אלקיכם"; וזאת צריכים לגלות ולפרסם לכלם, אשר חזרה בתשובה זה רק להקדוש-ברוך-הוא ולא אל בשר ודם, לא אל שום ברך. כי, לדאבונו הרב, גם מזה עושים כפר

פְּרָנְסָה, אִפְלִיּוֹת וּפְלוּגִים, זֶה אוֹמֵר: הַדְּרָךְ שְׁלִי טוֹבָה יוֹתֵר. זֶה אוֹמֵר: הַשִּׁטָּה שְׁלִי נְכוֹנָה יוֹתֵר וְכוּ', עַד שֶׁפֶל אֶחָד מוֹשֵׁף לְכוּוֹן אַחַר, אֲשֶׁר הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גָּדוֹל. וְאֲשֶׁרֵי הַרְבָּנִים, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, גָּדוֹלֵי הַתּוֹרָה, שְׁמַחֲזִירִים בְּתַשׁוּבָה יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַמוֹהֶם יִרְבוּ בְּיִשְׂרָאֵל. אֲנוּ מְצֻיִם לְשִׁמְעַת בְּקוֹל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, גָּדוֹלֵי הַדּוֹר, רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת, רְאֵשֵׁי כּוֹלָלִים, הַמְּרַבֵּצִים תּוֹרָה בְּרַבִּים, אֲלֵיהֶם עָלִינוּ לְצִיָּת, וְלְהַתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי צְבוּעִים, רְמָאִים וְנוֹכְלִים, הַמְּרַמִּים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְעוֹבְדִים' עַל בְּנֵי-אָדָם. כִּי בְּאַמַּת שְׁלוֹם זֶה רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר נִקְרְאת 'שְׁלוֹם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ג, יז): "דְּרַכֶּיהָ דְרַכֵּי נֵעַם וְכֹל נְתִיבֶתֶיהָ שְׁלוֹם"; וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת סד.): תְּלַמֵּדֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם; וְזֶה הַסִּימָן אִם חָכָם פְּלוֹנִי הוּא מְחַכְמֵי הַתּוֹרָה, מְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הָאֱמֶתִיִּים — אִם הוּא מְקַרֵּב יְהוּדִים לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם הוּא מְגַלֵּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל! אֲבָל אִם אָדָם מְרַמֵּה אֶתְכֶם, תְּבָרַחוּ מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, כִּי זֶהוּ שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ך-מ"ם.

ולכן, בני ובנותי היקרים! עכשו יותר מהכל
 צריכים למסור את נפשנו לאהב את כל יהודי,
 לגלות ולפרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך,
 ואיך שרק הקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו
 נמצא, והכל יהיה רק כפי שהוא יתברך רוצה. כי
 כך אומרים חכמינו הקדושים (יומא לח): בשמך
 יקראוך ובמקומך יושבוך, אין אדם נוגע במה
 שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה
 אפלו כמלא נימא; וכן מספרים לנו חכמינו
 הקדושים (מגלה יד), שמה שגרים המן לאחשורוש,
 לא יכלו לגרם ארבעים ושמונה נביאים ושבע
 נביאות. הקדוש-ברוך-הוא שלח לעם ישראל
 במשך דורות על גבי דורות נביאים, ארבעים
 ושמונה במספר, להוכיח אותם ולהחזירם בתשובה
 שלמה, ולא הועיל כלל, כי לא שמעו ישראל
 בקולם, עד שבא מלך אחשורוש השוטה, והסיר
 טבעתו מידו ונתנה להמן, והמן הרשע גזר גזרות
 על עם ישראל, ואז נבחרו כלם, והחלו לבכות
 לפניו יתברך. אנו נמצאים עתה באותו מצב. וכי
 אנו צריכים לפחד מאמות העולם?! עלינו לירא
 רק מהקדוש-ברוך-הוא! ואימתי נזכה לזה?
 כשנטה און קשבת לחכמי ישראל, גדולי התורה,

נָשׁוּב עַל יָדֶם אֱלֹוֹי תִּתְבַּרֵךְ, נִהְיָה דְבוּקִים בְּצַדִּיקֵי
הַדֹּר הַמְּגֻלִים וּמְפֹרְסָמִים אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ,
אֲז תִּהְיֶה בֵּינֵינוּ אֶהְבָּה גְדוֹלָה, וְנֵאֱהָב אִישׁ אֶת
רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְגֵאֲלָה הַשְּׁלָמָה בְּמַהְרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שִׁבַּח לְאֵל בּוֹרָא עוֹלָם!

הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה נִדְפַס
לְזִכֹּת
יִזְאָל בֶּן רַחֵל
עֲנַת בַּת דִּינָה
וּילִדֵיהֶם
הַקְּבִ"ה יַעֲזוֹר שִׁזְכוּ לְהַצְלָחָה
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבַגְּשְׁמִיּוֹת,
וּלְפִרְסָה בַשֶּׁפַע וּבַנְקִל,
וּלְבְרִיאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף,
וּלְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת
מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת הַשְּׁלִימָה וְנַחַת מְכַל יוֹצֵ"חַ

הנהגות ישרות

הנהגות ישרות, שהם תקון הברית, על-פי דברי רבנו הקדוש והנורא, אור האורות, רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

יזהר מאד לטבל בכל יום במקנה, ובפרטיות כשחטא בפגם הברית, ישתדל הדבר הראשון לטבל במקנה, אשר הוא התקון הראשון, כמו שאמר רבנו ז"ל: "דאס ערשטע איז מקנה" (הדבר הראשון הוא מקנה).

ישתדל לומר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, שהם תקון גמור לפגם הברית, והם: ט"ז ל"ב מ"א מ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"נ, ותכף-ומיד כשזוכה לאמרו, אל יחשב יותר מזה כלל, כי בודאי נתכפר לו.

ישמר מאד מאד על מחשבתו, וינגיל את עצמו לחשב רק מחשבתו קדושות וטהורות, כי המחשבה גבוהה עד מאד, ולהפוך ישמר את עצמו מהרהורים רעים, אשר הם אבי אבות הטמאה, וכשמכניס במחשבתו אמתת מציאותו יתברך. אז הוא אצלו יתברך ממש, כי במקום שהמחשבה חושבת, שם כל האדם.

יקדש האדם את העינים שלו, כי עקר הנאוף תלוי בעינים, כי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים. ועל-כן יקדש את העינים. וינגיל את עצמו

הנהגות ישרות

להסתכל בכל דבר בהחיות אלקות שיש בכל דבר, ויוציא לעצמו רמזים איך להתקרב אליו ותברך מכל דבר, וכן ישמר מאד לא להסתכל בדברים מאסים, כי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.): אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות, ואמרו (ברכות יב.): אחרי עיניכם — זה הרהור עברה, ועל-פן צריכים לקדש מאד מאד את העינים, כי הכל תלוי בהעינים.

יזהר בעצמו מאד לקדש את האזנים שלו, וירגיל את עצמו לשמע רק בקול התורה הקדושה ובקול החכמים והצדיקים האמתיים, ויזהר מאד לא לישוב בין לצים וקלים וריקים, מינים ואפיקורסים, ולא יניח לדברים הטמאים להכנס באזניו. ואמרו חכמינו הקדושים (פתבות ה.): אל ישמע אדם לאזניו דברים בטלים, מפני שהן נכוות תחלה לאיברים. ואמרו (שם) על פסוק: "ויתד תהיה לך על אזניך" (דברים כג), אל תקרי אזניך, אלא על אזניך, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון, יניח אצבעו באזניו, כי כשאדם שומע בקול הרשעים והקלים — יהיה אחריהם, ולהפוך כשישמע בקול התורה והחכמים והצדיקים האמתיים ימשך אחריהם.

יזהר מאד מאד מהמדה המגנה של כעס וקפידות, וכמעט שכל תקון הדעת, תקון הברית תלוי בזה — שיהיה

הנהגות ישרות

האדם סבלן ומאריך אפו על כל מה שעובר עליו, כי את הנואף מפירים באף שלו, כך גלה לנו רבנו ז"ל, כפי כעסו ורציחתו שיש לו, כמו־כן יודעים שהוא נואף, רחמנא לצלן, ועל־כן מי שרוצה להגיע לתקון הברית בשלמות, צריך שירגיל את עצמו מאד מאד במדה היקרה של סבלנות, ויסבל כל הבא עליו, ויאריך אפו על כל מה שעובר עליו — הן מעצמו והן מבעל בחירה. וכפי שיזכה להיות סבלן ומאריך אף, כמו־כן יזכה לשלמות הדעת, ויתקן את אשר קלקל בכריתו.

יקדש האדם ויטהר מאד את דבור פיו, וידבר תמיד דבורי תורה ודבורי אמונה והשגחה פרטית, וישמר מאד מאד שלא ינבל את פיו בדברי נבלה ונאוף, כי הדבור יכריחו לעשות כל מה שמוציא מפיו, חס וחלילה, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרק כד, סימן ז'): והיה מחניף קדוש, ולא יראה בך ערות דבר, אל תקרי ערות דבר, אלא ערות דבור — זה נבול הפה, כי על־ידי־זה מסלקים ממנו את השכינה הקדושה, וגורמים רעה לעצמו ולכל העולם כלו; ועל־כן מי שיודע בנפשו שפגם בכריתו, ובפרטיות בהוצאת זרע לבטלה יקדש מאד את דבורו, ולא ידבר שום דברים בטלים, ומכל שכן דבורים אסורים, כגון: לשון הרע,

הנהגות ישרות

רכילות, ליצנות, נבול פה, חס ושלום, כי עקר תקון הברית תלוי בתקון הלשון.

יחזיק מאד באמונה יתרה, שיכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה, ותמיד יציר בדעתו איך שמלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והוא עומד באמצע, וכשיחשב את זה תמיד, על-ידי-זה ינדבך לגמרי, וימחל לו הקדוש-ברוך-הוא על הכל.

יהיה תמיד שמח וטוב לב, וישתדל לעשות תמיד רק צדקה וחסד עם כל בר ישראל, וירקד מרב שמחה על נקדת יהדותו, שזכה להברא מזרע ישראל ולא עשני גוי, וימסר את נפשו על נקדת השמחה, כי כל עקר פגם הברית בא להאדם רק מחמת עצבות, כי הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית נקראת יללה, ועל-כן עקר שלמות תקון הברית הוא שיהיה תמיד שמח בשמחה עצומה, ואף שזה קשה וכבד לו מאד מאד, מרב עוונותיו בפגמי הברית שלו, שזה מכניס בהאדם דכאון ועצבון פנימי, עם כל זאת עקר תקון הברית תלוי אף ורק במדת השמחה והחדוה, וצריכים למסר את נפשו להגיע אל המדה היקרה הזו של שמחה, שזה מכניס בהאדם רוח טובה ומדת רחמנות, ולעשות צדקה וחסד עם כל בר ישראל.

תפלת הדרך

בכל פעם כשאתה נוסע בדרך, תאמר תפלה זו, ועל-ידי-זה תנצל מתאונת דרכים ומכל מיני רע המתרגשים לבוא. ותחזור בשלום לביתך, בריא ושלם.

יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותציעידנו לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו למחוז חפצנו לחיים ולשמחה ולשלום, ותחזירנו לביתנו לשלום. ותצילנו מכל כל אויב ואורב ולסטים בדרך, ומכל מיני פגעניות המתרגשות לבוא לעולם, ותשלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע קול תחנונינו, כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה: ברוך אתה יי שומע תפלה.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: ויעקב הלך לדרך, ויפגעו בו מלאכי אלהים: ויאמר יעקב באשר ראם: מחנה אלהים זה, ויקרא שם המקום ההוא מחננים:

בשם יי אלהי ישראל, מימיני מיכאל, ומשמאלי גבריאל, ומלפני אוריאל, ומאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל: